

Методика дослідження. Для досягнення поставленої цілі застосовувалися наступні теоретичні та емпіричні методи наукового пізнання: системний підхід з використанням методів порівняльного аналізу, порівняння, синтезу, аналізу ієрархій та прийняття рішень.

Результати. Встановлено, що інформація в будь-якому процесі грає фундаментальну роль та її необхідно якісно оцінювати з позицій можливості використання для рішення конкретної проблеми. Визначено, що інформація - це універсальна загальнонаукова категорія. Зокрема, під «біологічною інформацією» слід розуміти забезпечувальну життєдіяльність окремого живого організму. Для керівників та підрозділів управління сільськогосподарського підприємства біологічна інформація, якою вони користуються, є продуктом, що характеризує особливості живих організмів. Встановлено, що при відсутності цих даних інформаційне забезпечення управлінського обліку сільськогосподарських підприємств є неповним, а це може призводити до зниження якості та ефективності управлінських рішень.

Наукова новизна. Забезпечення біологічних потреб живих організмів є умовою сільськогосподарського виробництва та напрямком удосконалення бухгалтерського обліку. З огляду на це, запропоновано виділити в методикі обліку сільськогосподарського виробництва окремий розділ «біологічна складова виробництва», який буде відображати дану інформацію. Під «біологічною інформацією» слід розуміти дані про забезпечення життєдіяльності окремого живого організму.

Практична значимість. При визначенні вартості корів витрати на формування продуктивних якостей запропоновано коригувати коефіцієнтом, який враховує рівень продуктивності скоту починаючи з надоев в 4100 кг на 1 корову в рік (рівень середньостатистичних надоев в Україні).

Ключові слова. Інформація, біологічна інформація, облік продуктивності тварин, МСБУ 41 «Сільське господарство», П(С)БУ 30 «Біологічні активи».

УДК 637.52:636.5:006.83:009.12

*Заболотний В.С.,
к.е.н., асистент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Білоцерківський національний аграрний університет*

СУЧАСНИЙ СТАН ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПРОДУКЦІЇ М'ЯСНОГО ПТАХІВНИЦТВА: ОСНОВНІ НЕДОЛІКИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Постановка проблеми. В умовах глобалізації світової економіки та лібералізації митного регулювання в Україні зростає інтенсивність конкурентних відносин на вітчизняному ринку агропродовольчої продукції. За таких умов ключовим фактором ефективності будь-якого підприємства, яке виробляє харчові продукти, стає конкурентоспроможність продукції.

Підвищення конкурентоспроможності продукції українського м'ясного птахівництва вимагає ефективного управління, яке неможливе без якісного інформаційно-аналітичного забезпечення. Тому вивчення інформаційно-аналітичного забезпечення управління конкурентоспроможністю продукції м'ясного птахівництва є одним з найважливіших чинників підвищення її рівня.

Існуюча на українських підприємствах система інформаційно-аналітичного забезпечення дає досить чітку інформацію про кількісні складові конкурентоспроможності,

такі, як ціна та собівартість продукції, тоді як інформація про якість розкрита недостатньо. В ринкових умовах саме якість стає ключовим фактором конкурентоспроможності продукції, і тому її інформаційно-аналітичне забезпечення має важливе значення для підвищення ефективності управління конкурентоспроможністю продукції м'ясного птахівництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню проблем інформаційно-аналітичного забезпечення управління конкурентоспроможністю продукції та виявленню шляхів його вдосконалення присвячено праці цілого ряду українських та зарубіжних вчених, серед яких: С. Л. Брю, Ф. Ф. Бутинець, А. В. Вакуленко, І. В. Василевська, В. П. Галушко, М. Д. Ганаба, О. П. Глудкін, С. М. Кваша, О. Ф. Кирилюк, Є. Креєр, К. Р. Макгонегел, М. Портер, С. В. Пономарьов, В. К. Савчук, А. В. Трофимов, О. М. Шпичак, Р. А. Фатхутдінов, О. В. Фоміна та інші вчені. Однак в їх працях не в повному обсязі розкриті шляхи вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення управління якістю продукції м'ясного птахівництва.

Постановка завдання. Метою статті є визначення основних недоліків системи інформаційно-аналітичного забезпечення продукції м'ясного птахівництва, яка функціонує в Україні, в контексті гармонізації вітчизняних стандартів зі світовими. Завдання статті – відповідно до поставленої мети розробити пропозиції щодо вдосконалення існуючої системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління конкурентоспроможністю продукції м'ясного птахівництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основним чинником оцінки успіху підприємства стає рівень ефективності виробництва, що обумовлена, в першу чергу, мірою задоволення суспільних потреб за найменших витрат. За таких умов якість продукції стає головним фактором її конкурентоспроможності.

Вступ нашої держави до СОТ відкрив іноземним підприємствам-виробникам м'яса птиці широкі можливості по виходу на український ринок, в результаті чого конкуренція на внутрішньому ринку суттєво зростає. Однак, в свою чергу і вітчизняні підприємства отримують широкі можливості по виходу на світові ринки [2].

Однак членство України в СОТ має як переваги, так і недоліки. Нижче наведено основні причини цього:

1. На сьогодні немає чіткого аналізу соціально-економічних наслідків членства України в СОТ.

2. Неадаптованість вітчизняних стандартів та інших нормативно-технологічних документів з виробництва м'яса птиці світовим, що обмежує можливості експорту української продукції.

3. Необхідність зниження державної підтримки виробництва м'яса птиці згідно з вимогами «жовтої скриньки», що знижує конкурентоспроможність вітчизняної продукції.

4. Зниження митних тарифів на імпорту призведе до його зростання [1].

Все вищесказане зумовлює необхідність підвищення конкурентоспроможності м'яса птиці вітчизняного виробництва як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Зростання конкурентоспроможності вітчизняної продукції м'ясного птахівництва повинно відбуватись за рахунок підвищення її якості. Одним з шляхів підвищення якості є впровадження системи її контролю на всіх стадіях виробничого процесу.

Впровадження на українських підприємствах такої системи контролю вимагає вдосконалення існуючої системи інформаційно-аналітичного забезпечення, головними недоліками якої є:

1. Використання застарілих форм первинних документів не дозволяє аналітикам здійснити аналіз конкурентоспроможності власної продукції на належному рівні.

2. Якщо облік надає досить чітку інформацію про витрати на виробництво та реалізацію продукції, її собівартість та ціну, то інформація про якість відсутня на всіх стадіях виробництва. Якість оцінюється та відображається в обліку лише по результатах забою птиці та передачі м'яса і м'ясопродуктів із забійного цеху в реалізацію та при подальшій реалізації даної продукції.

Крім того, вітчизняні підприємства-виробники м'яса птиці у статистичній звітності за формами № 50 с.г. та 29 с.г. роблять один запис разом по худобі та птиці, що значною мірою ускладнює процес аналізу виробництва, реалізації та споживання продукції м'ясного птахівництва [3]. На нашу думку, даний рядок необхідно розділити з таких причин:

1. Основне стадо великої рогатої худоби та інших тварин може продуктивно використовуватись на підприємствах протягом декількох років (в середньому 5-7) тоді як

основне стадо птахів (як яєчних, так і м'ясних порід) використовується в середньому рік, максимум 2.

2. Вирощування та відгодівля тварин триває протягом одного календарного року, тоді як в бройлерному птахівництві даний період складає 42 дні.

Відокремлення звітності по продукції м'ясного птахівництва дозволить більш точно аналізувати господарські процеси, пов'язані з виробництвом, реалізацією та споживанням досліджуваної продукції.

Для покращення інформаційно-аналітичного забезпечення контролю якості продукції м'ясного птахівництва нами запропоновано показник комплексної оцінки якості (КОЯ) [4] для впровадження якого у виробництво необхідно розробити систему облікових реєстрів.

Нижче нами наведено орієнтовну схему організації системи менеджменту якості технологічного ланцюжка на підприємствах-виробниках продукції м'ясного птахівництва (рис. 1), що розроблена на основі концепції Е. Крейрера [8].

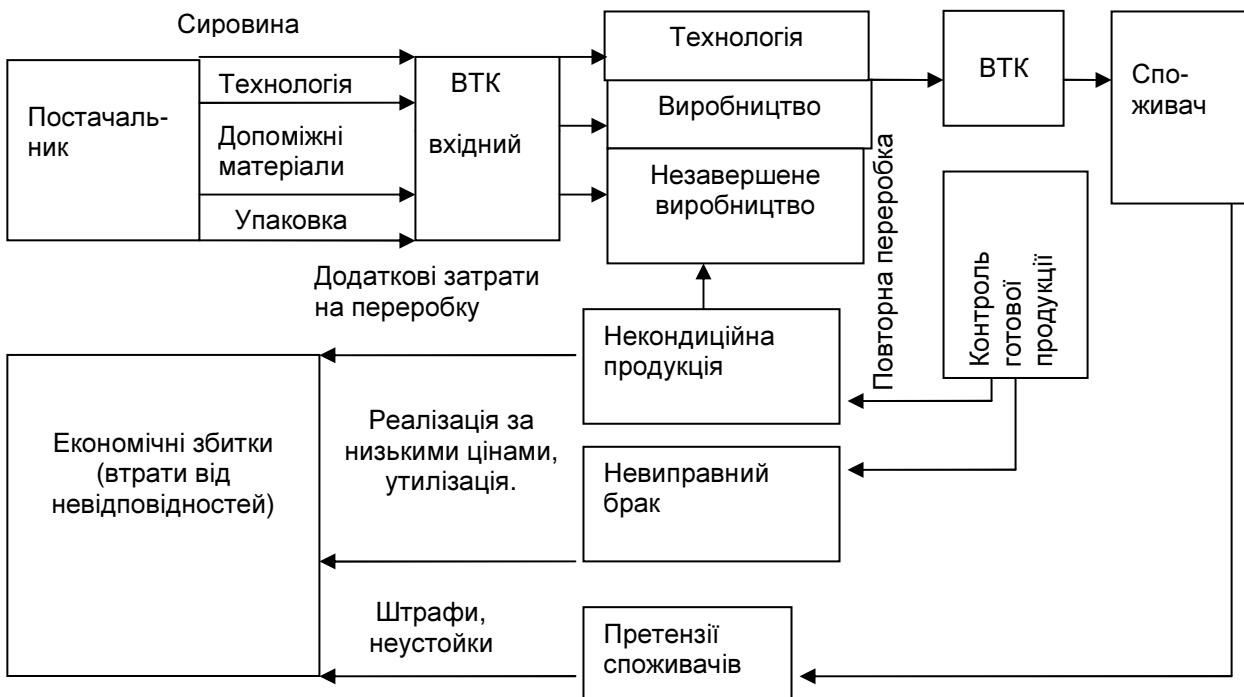

Рис. 1. Концепція організації системи якості технологічного ланцюжка

Джерело: розроблено на основі [6]

Нижче графічно зображено орієнтовну схему системи комплексного контролінгу якості та безпеки харчових продуктів (рис. 2).

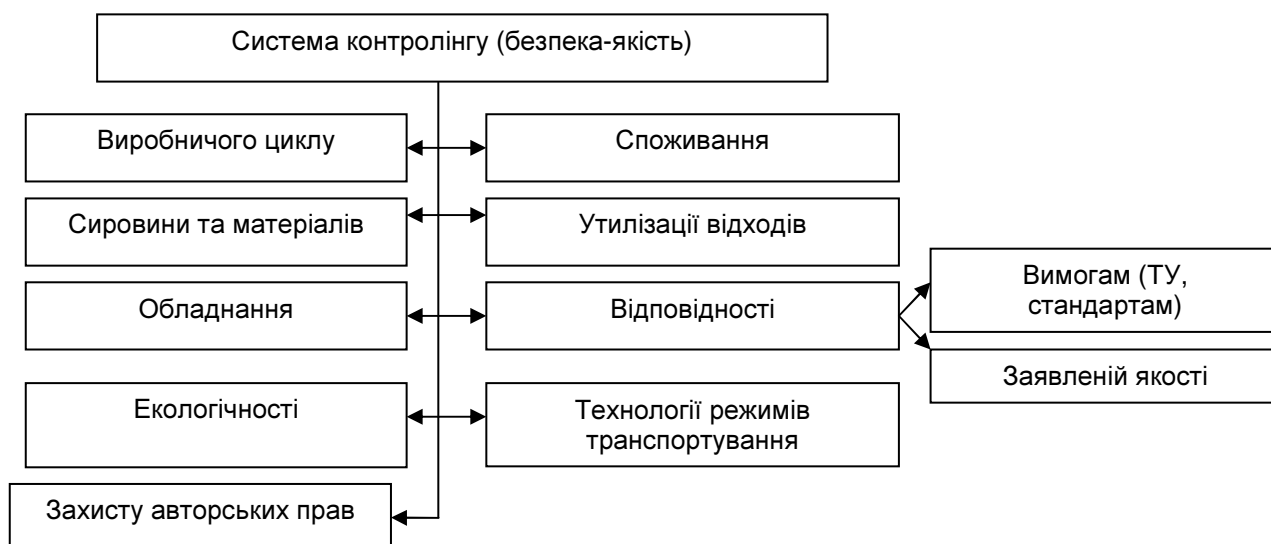

Рис. 2. Орієнтовна схема системи комплексного контролінгу якості та безпеки харчових продуктів

Джерело: [5; 7]

Система контролінгу якості та безпеки харчових продуктів на підприємствах-виробниках м'яса птиці повинна бути орієнтована на особливості та специфіку виробництва. Дана система повинна забезпечувати стабільно високий рівень якості продукції, підвищення вимог до рівня технологічного оснащення підприємства, споживчих властивостей продукції, її безпеки та економічності виробництва.

Отже, ми бачимо, що запровадження на вітчизняних підприємствах-виробниках продукції м'ясного птахівництва такої системи разом з використанням КОЯ та вдосконаленням системи реєстрі первинного обліку у напрямку покращення відображення інформації про якість продукції, призведе до зростання рівня якості української продукції та її конкурентоспроможності як на внутрішньодержавному, так і на світових ринках.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, за результатами дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Вступ України до СОТ та поглиблення конкуренції на світових ринках продукції м'ясного птахівництва висувають нові вимоги перед вітчизняною системою інформаційно-аналітичного забезпечення та приведення якості продукції українських виробників у відповідність до світових стандартів.

2. Підвищення рівня якості вітчизняної продукції м'ясного птахівництва неможливе без вдосконалення існуючого рівня інформаційно-аналітичного забезпечення.

3. Для вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення ми пропонуємо ввести комплексну систему контролю якості в поєднанні з показником КОЯ, використання яких дозволить підвищити рівень якості продукції, та її конкурентоспроможність

Бібліографічний список

1. Вакуленко А. В. Управління якістю : навч.-метод. посібник / А. В. Вакуленко. – К. : КНЕУ, 2004. – 167 с.
2. Ганаба М. Д. Методи оцінки конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції / М. Д. Ганаба // Наук. вісн. НАУ. – 2006. – Вип. 97. – С. 200-203.
3. Заболотний В. С. Конкурентоспроможне птахівництво України: аналітична оцінка, прогноз розвитку : монографія / В. С. Заболотний, О. Ф. Кирилюк. – К. : ЦП «Компринт», 2013. – 196 с.
4. Заболотний В. С. Якість продукції м'ясного птахівництва – передумова забезпечення її конкурентоспроможності / В. С. Заболотний // Вісник ДонНУЕТ. – 2011. – № 3/2(51). – С. 252-257.
5. М'ясо птиці, тушки, загальні технічні умови : Проект ДСТУ. – К. : Інститут птахівництва УААН, 2006. – 34 с.

6. Пономарев С. В. Управление качеством продукции: учет затрат на качество : [учебно-метод. пособие] / С. В. Пономарев, А. В. Трофимов. – Тамбов : ТГТУ, 2006. – 48 с.
7. Управление качеством продукции: аудит в системе менеджмента качества : [учебное пособие] / [Пономарев С. В., Мищенко С. В., Трофимов А. В., Самородов В. А.]. – Тамбов : ТГТУ, 2006. – 96 с.
8. Eckhard Kreierer. Successful certification for compliance with ISO 9000 / Eckhard Kreierer. – Diisseldorf, Eckhard Kreierer Info pro Unternerimensberatung, 2010. – 297 p.

References

1. Vakulenko, A.V. (2004), "Quality management", Textbook, MBK Kiev, 2004, 167 p.
2. Hanaba, M.D. (2006), "Methods for assessing the competitiveness of agricultural products", Science Univ. NAU, no. 97, pp. 200-203.
3. Zabolotny, V.S. and Kyryluk, O.F. (2013), *Konkurentospromozhne ptahivnytsvo Ukrainy: analitychna otsinka, prohnoz rynku* [Competitive Ukraine poultry analytical estimate of prognosis], Monograph, CP "Komprynt", Kiev, 196 p.
4. Zabolotnyi, V.S. (2011), "Product quality poultry meat – a prerequisite to ensure its competitiveness", Bulletin DonNUET, Donetsk, no. 3/2 (51), pp. 252-257.
5. Draft ISO "Poultry, carcasses, general specifications" (2006), Tags, Poultry Research Institute, 34 p.
6. Ponomarev, S.V. and Trofimov, A.V. (2006), *Upravleniie kachestvom produktii: uchet zatrat na kachestvo* [Menegment AS product: Accounting costs on quality: Training method] Textbook, THTU, Tambov, 48 p.
7. Ponomarev, S.V., Mishchenko, S., Trofimov, A.V., and Samorodov, V.A. (2006), *Upravleniie kachestvom produktii: audit v sisteme kachestva* [Production quality management: an audit of the management system of quality], Textbook, THTU, Tambov, 96 p.
8. Eckhard Kreierer (2010), "Successful certification for compliance with ISO 9000", Info pro Unternerimensberatung, Diisseldorf, 297 p.

Заболотний В.С. СУЧАСНИЙ СТАН ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНОСПРОМОЖНІСТЮ ПРОДУКЦІЇ М'ЯСНОГО ПТАХІВНИЦТВА: ОСНОВНІ НЕДОЛІКИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Мета. Визначення основних недоліків системи інформаційно-аналітичного забезпечення продукції м'ясного птахівництва, яка функціонує в Україні, в контексті гармонізації вітчизняних стандартів зі світовими.

Методика дослідження. При проведенні дослідження використовувались загальнонаукові та конкретно наукові методи, основні з яких – аналіз і синтез, індукція і дедукція, спостереження і порівняння а також монографічне обстеження. Інформаційною базою дослідження стали праці вітчизняних та іноземних науковців з питань організації інформаційно-аналітичного забезпечення управління конкурентоспроможністю агропродовольчої продукції, а також офіційні матеріали Державної служби статистики України та асоціації Союз птахівників України.

Результати. Встановлено, що на сучасному етапі розвитку економіки України виробництво та переробка м'яса є одним із найважливіших секторів вітчизняного агропромислового комплексу. Виявлено, що основним чинником оцінки успіху підприємства стає рівень ефективності виробництва, що обумовлена, в першу чергу, мірою задоволення суспільних потреб за найменших витрат. За таких умов якість продукції стає головним фактором її конкурентоспроможності. Підтверджено, що вступ України до СОТ відкрив іноземним підприємствам-виробникам м'яса птиці широкі можливості по виходу на український ринок, в результаті чого конкуренція на внутрішньому ринку суттєво зростає. Одночасно вітчизняні підприємства отримують широкі можливості по виходу на світові ринки.

Наукова новизна. Обґрунтовано систему комплексної оцінки якості, яка спирається на показник КОЯ.

Практична значущість. Впровадження системи комплексної оцінки якості дозволить вітчизняним виробникам продукції м'ясного птахівництва ефективно контролювати якість та

аналізувати її динаміку, в результаті чого розробляти заходи щодо її підвищення та зростання конкурентоспроможності продукції.

Ключові слова. Якість продукції, системи контролю якості, облікові реєстри, комплексна оцінка якості, інформаційно-аналітичне забезпечення.

Zabolotny V.S. MODERN STATE INFORMACIYNO-ANALITICHNOGO PROVIDING MANAGEMENT COMPETITIVENESS PRODUCTS MEAT POULTRY FARMING: BASIC FAILINGS AND WAYS OF PERFECTION

Purpose. Main shortcomings of information and analytical support poultry meat products, operating in Ukraine in the context of the harmonization of national standards with the world.

Methodology of Research. In the research used the general scientific and specifically scientific methods, the main of which - analysis and synthesis, induction and deduction, observation and comparison, as well as monographic survey. Information base study were works of domestic and foreign scholars on the organization of information - analytical support of competitive agro-food products, as well as official materials of the State Statistics Service of Ukraine and the Ukrainian Union of Poultry Breeders Association.

Findings. Found that at the present stage of development of economy of Ukraine production and processing of meat is one of the most important sectors of the domestic agricultural sector . Revealed that the main factor to assess the success of the enterprise is the level of production efficiency due , primarily , the degree of satisfaction of social needs at the lowest cost .

Under such conditions, the product quality is becoming a major factor in its competitiveness. Confirmed that Ukraine's accession to the WTO has opened up to foreign companies - producers of poultry opportunities to enter the Ukrainian market , resulting in competition in the domestic market increases substantially. Simultaneously, domestic enterprises have broad opportunities to enter the world markets.

Originality. Substantiated comprehensive quality assessment system, based on the index CAQ.

Practical value. Implementation of an integrated assessment of quality will allow domestic producers of poultry meat products effectively control the quality and analyze its dynamics, causing her to develop measures to improve the growth and competitiveness of the products.

Key words. Quality products, quality control systems, registers, integrated assessment of quality information and analytical support.

Заболотный В.С. СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ УПРАВЛЕНИЯ КОНКУРЕНСПОСОБНОСТЬЮ ПРОДУКЦИИ МЯСНОГО ПТИЦЕВОДСТВА: ОСНОВНЫЕ НЕДОСТАТКИ И ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ

Цель. Определение основных недостатков системы информационно – аналитического обеспечения продукции мясного птицеводства, которая функционирует в Украине, в контексте гармонизации отечественных стандартов с мировыми.

Методика исследования. При проведении исследования использовались общенаучные и конкретно научные методы, основные из которых – анализ и синтез, индукция и дедукция, наблюдение и сравнение, а также монографическое обследование. Информационной базой исследования стали труды отечественных и зарубежных ученых по вопросам организации информационно – аналитического обеспечения управления конкурентоспособностью агропродовольственной продукции, а также официальные материалы Государственной службы статистики Украины и ассоциации Союз птицеводов Украины.

Результаты. Установлено, что на современном этапе развития экономики Украины производство и переработка мяса является одним из важнейших секторов отечественного агропромышленного комплекса. Выявлено, что основным фактором оценки успеха предприятия становится уровень эффективности производства, обусловленная, в первую очередь, степени удовлетворения общественных потребностей при наименьших затратах. При таких условиях качество продукции становится главным фактором ее

конкурентоспособности. Подтверждено, что вступление Украины в ВТО открыло иностранным предприятиям - производителям мяса птицы широкие возможности по выходу на украинский рынок, в результате чего конкуренция на внутреннем рынке существенно возрастает. Одновременно отечественные предприятия получают широкие возможности по выходу на мировые рынки.

Научная новизна. Обоснована система комплексной оценки качества, опирающаяся на показатель КОК.

Практическая значимость. Внедрение системы комплексной оценки качества позволит отечественным производителям продукции мясного птицеводства эффективно контролировать качество и анализировать ее динамику, в результате чего разрабатывать меры по ее повышению и рост конкурентоспособности продукции.

Ключевые слова. Качество продукции, системы контроля качества, учетные регистры, комплексная оценка качества, информационно – аналитическое обеспечение.